

Molnár Verona

A KOMMUNÁLIS KÖZÖSSÉGEK ELMÉLETI
ÉS GYAKORLATI KÉRDÉSEIRŐL
A KOMUNA C. FOLYÓIRATBAN

(XXI. évf. 12. szám, 1974)

Kiadja Jugoszlávia városainak állandó értekezlete, Belgrád

Fő- és felelős szerkesztő Branko Nedović

Szerkesztő Mišo Janičijević

TARTALOM

Dragoljub Stavrev: Idejno-politički zadaci SK u konstituisanju i delovanju samoupravnih interesnih zajednica — Milan Ateljević: Prva iskustva u ostvarivanju delegatskog sistema — „Ostvarivanje prava i dužnosti radnih ljudi i građana u opštini” — Pred jednu značajnu akciju stalne konferencije gradova — Povodom proslave „Dana prava čoveka” — poruka generalnog sekretara OUN — Dva savetovanja o sprovođenju ustavnog koncepta mesne zajednice i njenoj ulozi u opštenarodnoj odbrani.

Kerekasztal beszélgetés a szerkesztőségben. Részt vett: Franko Nedović, dr. Milan Matić, Radivoje Ščekić, Vitomir Sudarski, Milutin Cvetković, Koviljka Romanić, ing. Stanislav Sigulinski, Ilija Bekić, Šerif Beganović, Živa Milenković, Salajdin Sporta, Lazar Petnjarić, Slavko Zalokar.

Jovan Stojković: Neka pitanja u vezi sa osnivanjem Međuopštinske regionalne zajednice opština Timočki krajina.

Naši gradovi u reči i slici.

Razgovor sa predsednikom Kragujevca.

Fotoreportaža o gradu na Lepenici — centru Jugoslovenske automobilske industrije.

Praksa i iskustvo iz zemlje: Šerif Beganović — Normativno regulisanje statusa i rada delegacija u opštini Zenica.

Tomislav Popović: Pristup i metod izrade srednjoročnog plana društveno-ekonomskog razvoja opštine Vršac.

Tomo Apostolski: Aktivnost Saveta za vaspitanje i saradnju o deci SR Makedonije.

Prilozi iz inostranstva: Odseci XX skupštine Stalne konferencije gradova u inostranim listovima i časopisima.

Privredne informacije iz Kragujevca.

1974. decemberében jelent meg a „Komuna” XXI. évfolyamának 12. száma. A folyóiratot, amely tulajdonképpen a kommunális közösségek elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik Jugoszlávia városainak állandó értekezlete adja ki Belgrádban. A címlapon egy város fényképe szimbolizálja valamiképpen a folyóirat jellegét. A Komuna szóban forgó száma Kragujeváccal ismerteti meg az olvasót. A hátlapon a községi képviselő-testület előtti tér látható, a címlap belső oldalán a Crvena Zastava gyártmányai emlékeztetnek bennünket autóiparunk központjára, az öngigatók találkozójának színhelyére, néhány kép pedig az egymás mellett sorakozó épületeket, a belvárost ábrázolja. A kragujevaci községi képviselő-testület elnökével folytatott beszélgetést a folyóirat egyik munkatársa. A két oldalnyi terjedelmű írás címe: Városaink szóban és képben.

A Szerkesztőségi szó című írás a takarékoskodásnak, az elkövetkező időszak legfontosabb társadalmi feladatának lényegére és fontosságára hívja fel a figyelmet.

Egy hosszú cikkben a JKSZ-nek az öngazgatási érdekközösségek megalakításával és működésével kapcsolatos eszmei-politikai feladatokról, valamint az 1974. dec. 10-én Belgrádban megtartott, a JKSZ KB Elnöksége Végrehajtó Bizottságának tanácskozásán elhangzott időszerű kérdésekről olvashatunk. A tanácskozás egyik célja az volt, hogy minél pontosabban megfogalmazza azokat a tennivalókat, amelyek a JKSZ-re meg a többi társadalmi és politikai szervezetre várnak — az alkotmány és a X. kongresszus határozatai alapján — az érdekközösségek megalakításában és működésében. A másik, hogy a konkrét feladatokon kívül, az akció részvevőinek felelősségét is meghatározzák. A folyóirat Dragoljub Stavrevnak, a JKSZ KB Végrehajtó Bizottsága tagjának rövidített vitaindítóját közli. Társadalmunk forradalmi átalakulásának elválaszthatatlan része az opportunizmus, az indolencia és a felelőtlenség kiküszöbölése.

A tizedik oldalon Milan Ateljevićnak a küldöttrendszer első tapasztalatairól, lényeges kérdéseiről szóló beszámolóját olvashatjuk. A demokratikusan választott küldöttek kapcsolata a választókkal, eszmei-politikai tudásunk kifejlesztése, gyors, tömör és érthető tájékoztatásunk, s természetesen még sok részletkérdés a küldöttek sikeres munkájának függvénye. A küldöttrendszer sajátosságainak tanulmányozása is időszerű. Akik az öngazgatásról és a küldöttrendszerről elvont képet festenek, mindjobban eltávolítják e két rendszert a valóságtól és azoktól, akik az öngazgatásban és a küldöttrendszerben tevékenyen részt vesznek.

Jugoszlávia városai állandó értekezletének jelentős kezdeményezése A dolgozók jogainak és kötelességeinek megvalósítása a községi szervekben témájú véleménycsere. Még csak az előkészületeknél tartanak, de tekintettel a téma időszerűségére, a tanácskozásra hamarosan sor kerül.

A folyóirat beszámolót közöl a Stubičke Toplicén és Velenjén 1974. decemberében megtartott tanácskozásról, amelynek témája A helyi közösségeknek az alkotmányban rögzített szerepe az általános honvédelemben és önvédelemben.

A Komuna szerkesztőségében folytatott véleménycseréről 23 oldalas részletes tudósítást olvashatunk. A kerekasztal-beszélgetés a Végrehajtó funkció a községi és a városi képviselő-testületekben címmel folyt 1974. dec. 20-án Belgrádban. Ezen a beszélgetésen néhány község képviselő-testületének elnöke, illetve titkára, valamint néhány község és város végrehajtó bizottságának elnöke vett részt. Branko Nedović, a Komuna fő- és felelős szerkesztője a vita céljáról és jelentőségéről beszélt.

Dr. Milan Matic, a Belgrádi Egyetem Politikai Tudományok Karának tanára az elmélet jelenlegi helyzetéről és gyakorlati alkalmazásáról beszélt. Tény, hogy még nem mértük fel, nem elemeztük ennek a munkának a jellegzetességeit. Pontosabban, még nincs egységes végrehajtási modell. Az alkotmány éppen ebben hoz legkevesebb újítást. A végrehajtás és a döntéshozatal egysége, a feladatok pontos meghatározása, a feladatokat teljesítő személyek egysége a siker záloga ezen a téren.

Stanislav Sigulinski, a szabadkai községi képviselő-testület végrehajtó tanácsának elnöke e testület felelősségéről beszélt, különösen pedig arról, hogyan oldották meg a voluntörök alkalmazásával azt a problémát, hogy a község területén több sajátos tevékenység létezik.

Živa Milenovićnak, Jugoszlávia városai állandó értekezlete főtitkárának segédje szerint, a végrehajtó szervek felelőssége nem vezethető vissza a határozatok formális végrehajtására. A kollektív döntés, a koordináló funkció elengedhetetlen a tagok politikai felelőssége nélkül.

Salajdin Sporta, a prizreni községi képviselő-testület végrehajtó tanácsának elnöke a többnemzetiségű területeken működő végrehajtó tanácsok sajátos összetételéről és munkájáról mondott rövid beszámolót.

Vitomir Sudarskinak, a pancsovai községi képviselő-testület elnökének beszámolója alapján a legfontosabb feladat a végrehajtó tanácsok és az öngazgatási érdekközösségek egymás közti viszonyának pontos meghatározása. A sikeres munka az emberek közti helyes viszony és együttműködés záloga.

Gyakorlat és tapasztalat hazánkból című rovatban a zenicai községben elért eredményekről ír Šerif Beganović, a zenicai községi képviselő-testület titkára. A küldöttség és a küldöttek helyzetének és munkájának szabályozásában feltétlenül meg kell határozni a választókkal való kapcsolatukat, tájékoztatásukat.

A külföldi melléklet — Jugoszlávia városai állandó értekezlete 1974 októberében megtartott XX. közgyűlésének egynéhány külföldi lapban megjelent összhangját mérlegeli. Az olasz „Il potere lokale”, a magyar „Tanácsok lapja” és a tuniszi „Dialogue”. A külföldi lapok Jugoszlávia forradalmi fejlődésének fontos állomásait mutatják be az olvasóknak, az új Alkotmányt, az öngazgatási érdekközösségek megalakulását, és a munkások döntéshozatalában, az öngazgatás elmélyítésében való működését.

Az immár 20 éve megjelenő Komuna kétségtől színes képet fest Jugoszlávia időszerű társadalmi-politikai, valamint gazdasági problémáiról,

elméleti és gyakorlati megoldásokat ajánl, gazdag tapasztalatcserére ad lehetőséget. A községek, városok közelebb kerülése, együttműködésének fejlesztése pedig egyik fő feladata mint a mai öngazgatású társadalmi viszonyok egyik követelménye.